

DE POSTRIJDER

DER PROVINCE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
 buiten de stad, 8 fr. »
 Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
 Aankondingen, 15 centimen per
 drukregel.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
 & eigenaar van dit blad, groote Markt,
 n° 51.
 De Postrijder verschijnt 's dinsdags
 's donderdags & zaterdags.

TONGEREN. DEN 31 MAART.

Het meestendeel der belgische liberale bladen kunnen moeilijk hunne vreemde verbergen bij het zien dat de katholieke geestelijkheid van Duitschland en Zwitserland veroordeeld, gevangen gezet en verdreven wordt, als groote misdadigers. En welk in de misdaad dier priesters? Deze alle, dat zij getrouw blijven aan hun geweten, en de plichten hunner heilige zending vervullen en de vrijheid van de Kerk en van het katholiek geweten durven verdedigen.

De liberale bladen vragen de vrijheid van hun geweten, maar de priesters mogen, volgens hen, de vrijheid van hun geweten niet eischen; deze moeten maar lijdelijk aan de verordeningen gehoorzamen, al is 't dat deze verordeningen direct tegenstrijdig zijn met hun geweten, met de veropenbaarde leering van de II. Kerk, met de eeuwige wetten van God.

Men ziet hierdoor hoe het liberalisme de vrijheid voor de Kerk en voor hare bedienaars verstaat.

Middelwijd dat de godsdienst-vervolgving voortduurt, blijven de katholieken in Duitschland en Zwitserland aan hunne geestelijke herders getrouw en verkleefd. Nog met meer moed en vurigheid verdedigen zij door alle wettige middelen den godsdienst, in de vaste hoop dat eens voor hen betere dagen schitterend zullen opruizen; immers men legt niet lang noch ongestraft de Kerk aan banden, daar zij het werk van God is. De heerlijkste kunstgewrochten der menschen vergaan; de machtigste volkeren verdwijnen; de sterkste tronen vallen, maar de Kerk, het werk van den Eeuwige, blijft.

De landbouw ondergaat eene erge crisis. De waarde der opbrengst weegt de zwaarte der praktijken en lasten niet meer op, en dan zijn er veel omstandigheden, die den val van den landbouw verhaasten: 't gebrek aan werkvolk en de verhooging van den dag- en huurloon, de vervalsching en verzwakking van den guano, en laatst den afslag van het vee. Op halfkoeien is de afslag van 100 tot 125 fr. en op vette rundbeesten van 75 tot 100 fr. per kop geklommen.

't Is evenwel niet alleen bij den landbouw, dat de crisis bepaald blijft, ook de groote plattelandsnijverheid, de bewerking van het vlas namelijk, is aan het kwijnen. Sedert eenigen tijd is de uitvoer van het bewerkte vlas veel verminderd, de prijs er van sterk gedaald, de bereiding veel afgenomen; en gemeenten, alwaar de kleine landbouwers in de vlasnijverheid de vergoeding plichten te vinden, welke hun de landbouw niet meer verschaft, worden slachtoffer van dien toestand. Daar, waar de vlasbereiding op eene groote schaal uitgeoefend wordt, begint die staat van zaken veel kwaad aan te richten.

Ontsnapping te Turnhout.

Het Handelsblad geeft de volgende bijzonderheden over de ontsnapping van twee gevangenen uit het gevangenhuis van Turnhout.

Toen des nachts, een der wachters de ronde deed en op de slaapzaal der gevangenis kwam, bemerkte hij, in het voorbijgaan, twee schaduwen, welke achter hem heen de deur uitsloopen, en dezelve onmiddellijk, met den grendel er op te schuiven, dicht sloten: de wachter zal dus op de slaapzaal gevangen.

Zoodra de wachter ontwaarde dat er twee kerels buiten de deur sprongen en hij zich zag opgesloten trok hij de alarmklok, welke op de slaapzaal hangt. Bij den eersten slag springt de directeur, die in een benedenkwartier verblijft, uit zijn bed en loopt half gekleed naar boven tot de bovenste verdieping. Niet zoodra is hij in den gang gekomen die naar de slaapkamer geleidt, of de deur gaat achter hem dicht en den grendel er voor; het waren de twee ontsnapten die hem op den gang hadden laten komen, hem opsloten en daarop naar beneden liepen. Op de eerste verdieping sloten zij insgelijks de deur, voor dat een tweede wachter, die daar sliep, den tijd had er buiten te komen. Van dat oogenblik hadden zij het pad geheel vrij. In eenige sprongen waren zij in het kwartier van den directeur, bemachtigden de sleutels, die daar des avonds worden neergelegd, namen mede wat ze in de haast vonden, en vertrokken zonder voortaan de minste moeilijkheid op hunnen weg te kunnen ontmoeten.

Noch de directeur, noch een der wachters zijn door de deugnieten mishandeld geworden, en ook is het kasteel, tot groote verbazing der inwoners, nog van buiten gesloten was, en men werkwolk moest halen om er binnen te breken. Neen, het is de dienstbode van den directeur, die naar boven loope, den grendel van den eersten gang weg schoof, en zoo den wachter-majoor in staat stelde, om op de bovenste verdieping zijnen makker en ook de directeur te verlossen.

Dewijl deze laatste eene tweede sleutelbos van al de deuren in zijn bezit heeft, kon men natuurlijk, zich op hetzelfde oogenblik vrij bewegen.

Dat de schelmen indien zij hetzelfde stuk moesten aanvaagen, misschien op de duizendmaal niet eens zouden gelukken, is zeer zeker, het is een zonderlinge samenloop van omstandigheden, welke men op den eersten oogslag, geheel onmogelijk zoude

achten, en daarbij de bijzonderlijke sluiting en inrichting der gevangenis, die hun stoutmoedig plan heeft doen gelukken.

Overigens wordt de dienst van het gevangenhuis van Turnhout met orde verricht. De directeur is een man van kennis, ondervinding en uiterst puntig op het volleregenen zijner plichten.

Wat de wachters aangaat deze zijn zijn orde-lijke ambtenaars, onverschrokken en altijd op hunnen post.

Mengelingen.

DE ZEVEN EZELS.

Jan Kmil, de pachter van Terlenen,

Kwam met zes ezels uit de stad:

Vijf joeg hij er voor zich henen

Terwijl hij op den zesden zat.

Als hij een poos met stille schreden

Gelijk een president gereden

En bij zich zelf gerekend had,

Telt hij zijn ezels na: « Ei! » roept hij, wat is dat?

« Ik heb er toch maar vijf, of heb ik mij bedrogen?

Hij telt en hij hertelt; hij draait zich tienmaal om

En keert ten allen kant zijne oogen:

« Ja, ja, ik ben hem kwijt: ik zie hem nooit

« Hij 's weg: ik wil mijn hoofd daarmee niet lan-

Zoo nadert hij zijn huis met alle zijn gezellen.

Zijn vrouw stond aan de deur; hij riep haar toe

« Margo, ik ben 'en ezel kwijt;

« Ik weet niet waar hij is gebleven,

« Ik had er zes gekocht, en 'k heb er nu maar vijf, »

« Vijf! » zegt Margo, « maar vijf! gij suul, ik zie

« Een, twee, drie, vier, vijf, zes » toen stiet zij

« En gij daar, zijn er dat geen zeven?

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois d'Avril 1874, est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

De Aprilmaan, genaamd de *Rosse maan*, zal dit jaar den 16 april om 1 uur 13 min. des avonds beginnen, om den 15 mei te eindigen.

Men schrijft uit Brugge: Eergister nacht zijn dieven, bij middel van een vadschen sleutel of haak, in den kelder gedrongen van den heer Devisch-Debal, koopman in visch in de Smedestraat alhier, en hebben er linnengepalm 7 manden grooten haring en 20 tot 50 blauwe pakken suikerei. De daders zijn onbekend.

Men schrijft uit Kortrijk: Een schikkelijk ongeluk is te Spiere gebeurd. Een molenaar, met name Noll, is schier dood geslagen in zijn bed en zijne vrouw ook. Wie de plichtigen zijn, weet men niet.

Vrijdag rond 11 ure 's morgens is geheel de stad Nijvel door het gerucht van eene groote ontploffing in opschudding gebracht.

De stoomketel der drukkerij van den heer Lodewijk Despret was gesprongen.

Eene groote volksmenigte bevond zich op eenen oogenblik ter plaats; de drukkerij was in volle werking; vele werklieden waren er tegenwoordig; de eerste voorvallen schenen het onvermijdelijk gevolg der ontploffing te moeten zijn.

De heeren Robert, procureur des Konings, Descamp, onderzoeksrechter, de Barlet, burgemeester, Carly, eerste schepen, de commissaris van politie, de geneesheeren Le Bon en Maeller, verschillende leden der geestelijkheid kwamen op het toneel der ramp.

Door eene schikking der Voorzienigheid is niemand gedood geworden. De dienstmeid alleen, die met een der kinders van den heer Despret op den hof stond in de nabijheid van het gebouw waarin de ketel zich bevindt, werd zwaar gekwetst. Haar aangezicht was door de stukken des ketels doorkorven; zij is naar het hospitaal overgebracht en de geneesheeren hopen ze te zullen redden.

Het kind dat zij droeg en een ander dat bij haar speelde ontvingen lichte kneuzingen. Buiten dat zijn er maar stoffelijke verliezen. Het gebouw waarin de ketel stond bevindt zich tusschen de drukkerij en het huis van den heer Despret, die aan elkander palen. Niet een steen is op zijne plaats gebleven!

De ontploffing was verschrikkelijk, en de stukken des ketels vloegen tot op eenen grooten afstand. Zoo werd een zijner wanden, in eenen maburigen hof op eenen afstand van 50 meters gevonden. Gelukkiglijk was de kracht der ontploffing het hevigst in de richting des huizes, waar zich niemand bevond, en niet in die der drukkerij, waar den eigenaar aan den arbeid was.

De stoffelijke schade is aanzienlijk; eene groote volksmenigte bevindt zich gestadig op de plaats des onheils.

Het huis is gedeeltelijk vernield. De drukkerij is bijna ongeschonden gebleven, en niemand werd er gekwetst. De oorzaken dier ramp, welke de verschrikkelijkste gevolgen na zich kon slepen, zijn onbekend.

De gemeente Wasmes is het toneel geweest van eene verschrikkelijke misdaad. Dinsdag morgen zagen werklieden, die zich naar hunnen arbeid begaven, langs het voetpad Pont-des-Monts, anders gezegd Papierfabrickstraat, ter plaatse Quesnois, in een veld, op eenigen afstand van den weg, eene vrouw liggend, met het gelaat tegen den grond. Nader tredende vonden zij een lijk, dat reeds stijf en gansch bebloed was. Men haastte zich de plaatselijke overheid te verwittigen. De heer Colmant, burgemeester en de politie-commissaris, na de eerste inlichtingen genomen te hebben, deden het lijk in eene kamer brengen der herberg van E. Charles, Maubengestraat. Het gelaat was ijsselijk bebloed en onkenlijk. Men bemerkte eene diepe wonde onder den linker-schouder en langs eene diepe snee in den buik hingen de ingewanden, gedeeltelijk overgesneden, uit het lijk. Deze zoo afgrijselijk vermaakte vrouw was de echtgenote Couchies, bijgenaamd Kleine Trees, ondekkeerkoopster, oud 55 jaar. De procureur des konings en de onderzoeksrechter, vergezeld door eenen wetsdocter, kwamen met den trein, die ten 12 uren 50 m. uit Bergen vertrekt en bleven tot 's avonds op de plaats van 't schelmstok. De wonden van het slachtoffer moeten toegebracht zijn door een buitengewoon scherp wapen.

De wonde aan het bovenlijf ging tot diep in het hart, de andere had schier een gedeelte van den onderbuik afgesneden. Kleine Trees woonde ontcvent 15 minuten van de plaats waar haar lijk is ontdekt. Ondanks haar beroep was zij altijd zindelijk, zij was ieverig, zegt men, en nog al geacht. Zij was niet gelukkig in haar huishouden. Haar man, brouwersgast, had haar verlaten; maar na eene lange scheiding waren zij, nu veertien dagen geleden, terug bijeen gekomen. H. Ghiesbroeck werkte vroeger te Patrages en thans te St-Ghislain. Waar was hij gedurende den nacht van het schelmstok? Men weet het niet. Het huishouden was zonder kinderen. Deze denken dat de vrouw des morgens heel vroeg is uitgegaan, andere vermoeden dat ze des avonds laat naar huis keerde, onderweg vermoord is. Dit is een punt dat het onderzoek zal ophelderen. Men zou kunnen veronderstellen dat de moord niet geplègd is op de plaats, waar het lijk is gevonden, op 55 meters van eenen weg, in een klaverveld; nochtans is er nergens eenig spoor ontdekt. Kleine Trees was van Stambrugge; sedert haar huwelijk woonde zij te Wasmes.

De Dordrechtse courant geeft eene beschrijving van den piano quatuor, een nieuw uitgevonden muziekinstrument. Het heeft den vorm eener piano en brengt het volkomen effect voort van viool, alto, violoncel en contrabas.

Al de schakeringen van strijkinstrumenten, het zwellen en verminderen van den toon, het spelen of afstoeten der noten kunnen er op worden weergegeven, het staccato, eigenaardig aan viool en violoncelle, alsmede breede gedragen begeleidingen kunnen daarop, naar de ingesing van den bespeler volmaakt worden voortgebracht.

Alde werken van Haydn, Mozart, Beethoven enz. laten er zich getrouw op vertolken, en het instrument is uitstekend geschikt tot zangbegeleiding of versterking van het orkest.

— Een testament, dat gericht zal maken in de parijse wereld, zegt *Paris journal*, is dit der weduwe Lemoir Jousseran, welke over eenige dagen in haar hotel der Baumartinstraat overleed.

Ziehier de bijzonderheden over haren laatste wil. M^{rs}. Lemoir-Jousseran geeft, door goed in regel bevonden notarieelen akt, aan de armen van Parijs eene som van 10 miljoen, bestemd tot het bouwen van een groot gasthuis in hare wijk; alleen vraagt de befighister dat het gesticht den naam van haren echtgenoot zou dragen. Bij zijn overlijden liet haar man haar eene prachtige verzameling miniaturen, snuif- en bonbondozen, buiten vele andere kostbaarheden achter, ter waarde van meer dan 800,000 f. Zij heeft dit museum aan welks verzameling 50 jaren besteed waren, aan den Staat vermaakt.

— Houdt middelste. — Zie nog meer naar tering dan naar nering. Hoeveel bij iemand inkom, zoodra er nog meer de deur uitgaat, moet hij eenmaal arm worden. De kunst zit minder in geld te maken, dan in geld te houden. Kleine verteringen zijn als muizen in eene graanschuur; als zij velen zijn, richten zij groote verwoestingen aan. Haar bij haar wordt het hoofd kaal. Stroo bij stroo verdwijnt het dak, en drop bij drop komt de regen naar binnen. Een vat is spoedig ledig, wanneer er elken minuut één droppel uit de kraan lekt. Kleine mijten vernielen groote kazen. Wilt zij sparen, begin dan met uwen mond. Flesch en kruik zijn groote geldvernieters. Goed gekozen en duurzame stof is beter dan schoonschijnend en goedkoop modegoed. Steek uwe beensniet verder dan uwe lakens rijken, of spoedig zult gij last hebben van ijskoude voeten. De domste dwaas kan winst doen, maar er is wijsheid nodig, om het gewonnen verstandig te beheeren en te verteeren.

BUITENLAND.

Nederland.

OORLOG MET ATCHIN.

Blijkens een telegram uit Atchin van 24 maart, donderdag avond bij 't Departement van koloniën

ontvangen van den luitenant-generaal van Swieten, kwam er meer neiging tot toenadering. Dit hadden eenige hoolden doen blijken, zonder evenwel nog openlijk in onderwerping gekomen te zijn, omdat men nog dacht dat de expeditionnaire troepen tegen den terugtocht zouden aannemen. De waarheid (schrijft de opperbevelhebber) zal spoedig blijken.

Gighen heeft de Nederlandsche souvereiniteit erkend. Van andere Staten is geen verder bericht. Het is waarschijnlijk (aldus luidt het slot van het telegram), dat zij, wanneer onze bedoelingen beter bekend zijn, zich evenals Groot-Atchin met de Nederlandsche heerschappij zullen verzoenen.

Frankrijk

Eene correspondentie uit Parijs geeft eenige bijzonderheden over de groote bedevaart, die de broederschappen der kinderen van Maria, den 25 dezer, naar de O.-L.-Vrouw-kerk aldaar, gedaan hebben, ten einde de H. Maagd en het H. Hart voor het geluk van Frankrijk te bidden. In de verschillende broederschappen van Parijs hadden de kinders van Maria gebeden voor Frankrijk gedaan en deze gebeden, begonnen den 18 Maart, verjaardag der nitroeping van den II. Jozef als Patroon van geheel de Kerk, zijn den 25 dezer, feestdag der Boodschap, geëindigd.

Parijs had nooit zulk schouwspel gezien.

De toeloop der bedevaarders was ontzaglijk; onder de aanwezigen bemerkte men den Graaf en de gravin van Parijs. Noch M^{rs} de aartsbisschop van Parijs, die de plechtigheid voorzat, noch de geestelijkheid van Onze-Lieve-Vrouwkerk, verwachtten zich aan zulken toeloop van volk. Geen maatregelen waren genomen geweest. Toen men de menigte de onmetbare hoofdkerk en de omliggende straten zag vervullen, moest men de politie gaan verwittigen. Eene afdeling van vijftig stadsergenten werd gezonden om den toegang tot de hoofdkerk te vergemakkelijken en de ontelbare rijtuigen te rangschikken.

Duizende dames en jonge dochters, elk met eene brandende flambeau, gingen in processie en zongen de litanien van Onze-Lieve-Vrouw. Het was, zegt de *Univers*, als een meer van vuur in de hoofdkerk, onder het aanroepen van Maria, Koningin der Engelen en bijstand der christenen.

De eerv. P. Girounet, welsprekende Predikheer heeft bij deze plechtigheid het woord gevoerd. De christene redenaar heeft betoogd, hoe de Paus gevangen, de Kerk vervolgd, Frankrijk bedorven was: hij heeft van de verlossing en van den zegepraal door de openbare gebeden en de gebeden der zwakken, gesproken.

De welsprekende Predikheer, machtig in zijn geloof en in het prachtig en verstroost schouwspel der onweersaanbare redenen van hoop, die hij onder de oogen had, heeft met eene ernstige overtuiging, met eene heilige en verhevene verzekering verklaard, dat de Paus en de Kerk zullen zegeprelen en dat Frankrijk zal verlost worden.

Het is te Parijs alleen niet, dat er den 25 dezer godsdienstige manifestaties voor het geluk van Frankrijk plaats gehad hebben. Te Bordeaux en te Orleans hebben zich duizenden personen in de metropolaansche Kerk met hetzelfde inzicht verenigd.

Politiek overzicht.

Al de dagbladen van Parijs, die eenen correspondent in Spanje hebben, ontvangen telegrammen die het begin der vijandelijkheden te Bilbao bevestigen.

De *Agence Havas*, die voor de gekende redenen, met zorg de voorvallen die aan geene zijde der Pyreneen-gebeuren, verandert, heeft gisteren haren Besten inkt gebruikt met het doel de eerste vijandelijkheden als ongunstig aan de Carlisten te doen uitschijnen. Onmiddellijk hebben een groot getal dagbladen dit voorbeeld gevolgd en victorie nit-geroepen. Verscheidene hummer hebben gezegd dat de republikeinsche generaals er op rekenden, den 25 's avonds en den 26 's morgens te Barcelona binnen te komen, hetgeen hun van Ria de Bilbao zou meester maken, het ontzet van Portugaleta zou te weeg brengen, en misschien de ontruiming van Bilbao. Op de wijze dat deze dagbladen spreken zou er binnen eenige dagen geen enkel Carlist meer te bevochten zijn.

De republikeinen hebben zich van Montano en van de huizen die aan den voet van den berg Somorostro staan, meester gemaakt, maar de hoogten zijn nog in hunne macht niet, en het gesluit is niet voldoende om er zich meester van te maken.

Eene depeche uit Carlistische bron logenstraft de valsche geruchten door de *Agence Havas* over de gewaande zegepraal door Serrano behaald.

Gansch het tegenovergestelde is gebeurd! De hertog de la Torre heeft zich zelfs van de voorwachters der Carlisten niet kunnen meester maken. Ten andere de depeches gisteren avond uit Madrid verzonden, waren min gunstig en zij hielden zich te vreden met te zeggen dat de Carlisten in hunne stellingen gedrongen waren.

Nu om nog in hunne stellingen te zijn, was het noodzakelijk dat de republikeinen er zich niet van meester gemaakt hadden. Dan zien wij niet waarin hunne gewaande zegepraal bestaat.